

Leer de taal van MVI spreken met webtool ISO 20400

Samen met Stichting Koninklijk Nederlands Normalisatie Instituut (NEN) ontwikkelde Nevi in 2017 de webtool ISO 20400, gefinancierd door de Rijksoverheid. Deze tool is gebaseerd op ISO 20400, de internationale richtlijn voor Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI). Het biedt een standaard procesaanpak voor zowel publieke als private organisaties om MVI te borgen en in de praktijk te brengen. Tegelijkertijd laat de tool genoeg ruimte voor maatwerk. Brenda Vervoorn, werkzaam voor het ministerie Infrastructuur en Waterstaat, is de afgelopen tijd druk bezig geweest met een nieuw Nationaal plan MVI 2021-2025. Dat bood het uitgelezen moment om ook de webtool ISO 20400 te updaten.

1. Hoe ben je betrokken geraakt bij Nevi en het traject voor de webtool ISO 20400?

"Ik werk als senior adviseur in het team MVI bij de directie Duurzame Leefomgeving en Circulaire Economie voor het Ministerie Infrastructuur en Waterstaat. Ons ministerie coördineert het MVI-beleid van het Rijk. Nu het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit ook interesse heeft getoond voor MVI, zijn er in totaal zeven departementen betrokken bij dit beleids-traject. Vorig jaar werkte ik aan het vormgeven van het vervolg op het MVI-beleid voor de periode 2021-2025. Op basis van interviews met betrokken partijen hebben we enkele belangrijke punten voor dit nieuwe beleid opgehaald. Het bleek dat er behoefte is aan een integrale aanpak van het MVI-beleid, een hogere inzet op maatschappelijk verantwoord opdrachtgeverschap en stevige bestuurlijke afspraken die het MVI minder vrijblijvend en meer gemeengoed maken. We willen onze pijlen daarbij vooral gaan richten op kansrijke sectoren, zoals grondweg- en waterbouw."

"Tijdens het opstellen van het nieuwe beleid kwam ik in contact met Nevi. Een aantal keer per jaar betrekken we vanuit de interdepartementale werkgroep MVI namelijk onze klankbordgroep, daar is Nevi onderdeel van. Al snel maakte ik ook kennis met de maatschappelijke programma's die een broedplaats zijn voor kennisdeling en -ontwikkeling. Dat is natuurlijk weer interessant voor de verdere ontwikkeling van het MVI-beleid. En nu dat beleid in

De tool zal uiteindelijk ook leiden tot meer betrokken opdrachtgevers

een nieuw jasje wordt gestoken, was dit het uitgelezen moment om de bestaande webtool ISO 20400 verder te ontwikkelen, actueler te maken en uit te breiden. Om feedback op te halen van de huidige gebruikers hebben Nevi en

NEN pilot-trainingen gegeven en hen gevraagd: wat levert de webtool jullie op en waaraan voldoet de tool nog niet? Wat zijn jullie wensen en eisen? Daarvoor hebben we verschillende groepen deelnemers uitgenodigd, waaronder organisaties die al ervaring hebben met het gebruik van de webtool en de genomineerden voor de KoopWijsPrijs 2020.”

‘Dat de webtool bijdraagt aan het transparanter maken van de keten, komt uiteindelijk het MVI-beleid ook weer ten goede.’

2. Wat is de maatschappelijke impact van de ISO 20400-richtlijn en de webtool?

“De richtlijn en de webtool dragen bij aan het borgen van MVI in organisaties en het professionaliseren van de inkooporganisatie. Als je de webtool invult, rolt daar een pasklaar implementatieplan voor MVI uit. Zo kun je ontdekken hoe MVI kan bijdragen aan de ambities en de duurzaamheidsdoelen van jouw organisatie en hoe de meeste impact via inkoop gemaakt kan worden. Dit kun je vervolgens gebruiken om een MVI-actieplan op te stellen of te actualiseren. Zo krijg je niet alleen meer zicht op de eigenlijke en mogelijke impact van je organisatie, maar verkrijg je ook meer inzicht in de effectiefste manier om je ambities bij te stellen, bijvoorbeeld als de organisatie zich op de SDGs (Sustainable Development Goals, red.) wil gaan richten.”

“Tijdens de pilot-trainingen, die onder leiding van Nevi werden gehouden, kregen we geregeld positieve feedback. Zo hoorden we dat het zo fijn is dat deze tool een op maat gemaakt plan oplevert, waarmee je als organisatie direct en gestructureerd aan de slag kunt met MVI. De tool zal uiteindelijk ook leiden tot meer betrokken opdrachtgevers. Iedereen die links- of rechtsom betrokken is bij het MVI-proces wordt daar via de webtool namelijk op geattendeerd. Het wordt duidelijk op welk moment zij betrokken zijn, wat hun betrokkenheid inhoudt en hoe de beslissingen die zij maken, doorwerken naar de inkoper en het inkoopproces.”

“Uit de pilot kwamen ook enkele tips naar voren. Het belangrijkste punt was dat we een duidelijker onderscheid kunnen maken tussen bedrijven en overheidsorganisaties die de tool invullen. Op het punt ‘gebruiksvriendelijkheid’ viel er ook nog een slag te maken. We hebben de vragen in de tool in overleg met de deelnemers aan de training specifieker geformuleerd en de link naar de richtlijnen scherper gemaakt

‘Het belangrijkste punt was dat we een duidelijker onderscheid kunnen maken tussen bedrijven en overheidsorganisaties die de tool invullen.’

door in de vragen te verwijzen naar specifieke hoofdstukken uit de ISO 20400-richtlijn. En om de betrokkenheid van alle partijen te optimaliseren, is het in de nieuwe versie mogelijk om een deel van de tool uit te zetten naar collega's. Iedereen heeft namelijk een stukje kennis: de een werkt aan het MVI-beleid, de volgende aan het juridische aspect en weer een ander aan het inkoopproces. Alleen sámen kun je tot het hele overzicht komen."

3. Hoe zie jij de toekomst van MVI en de webtool ISO 20400?

"De ISO 20400-richtlijn en bijbehorende webtool dragen bij aan de internationale standaardisering van MVI. Het biedt de betrokken partijen een uniforme taal om MVI-vraagstukken gezamenlijk aan te pakken, internationaal handelsverkeer beter af te stemmen en ketentransparantie te vergroten. Vooral dit laatste punt zal in de toekomst een belangrijk aandachtspunt blijven. Als iedereen dezelfde taal spreekt, is het straks ook een stuk makkelijker om een dialoog te starten met de markt en toeleveranciers. Je kunt dan van elkaar leren, bijvoorbeeld over hoe je met MVI de meeste impact kunt maken of hoe je een ambitieuze opdrachtgever kunt zijn wat betreft het behalen van maatschappelijke doelen."

"Dat de webtool bijdraagt aan het transparanter maken van de keten, komt uiteindelijk het MVI-beleid ook weer ten goede. Het is een continue wisselwerking. Door het nieuwe beleid zullen immers ook weer meer partijen gebruikmaken van de tool en zullen er meer aan de richtlijn voldoen, waardoor wij op onze beurt

'Alleen sámen kun je tot het hele overzicht komen'

het beleid verder kunnen ontwikkelen. Zo ondersteunen we elkaar wederzijds. Nevi is daarbij direct betrokken geweest door het ontwikkelen van de webtool en met de maatschappelijke programma's faciliteren zij kennisdeling wat de verdere ontwikkeling en professionalisering van MVI mogelijk maakt."

"De ontwikkeling van de webtool zal voorlopig door blijven gaan, want de tool moet aan blijven sluiten op veranderende (inter)nationale wetgeving en bovenwettelijk beleid. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de Europese Green Deal en het beleid over het verlagen van de uitstoot van stikstofverbindingen en broeikasgassen. Voor nu is echter de grootste uitdaging om ook organisaties die nog niet actief zijn met MVI te betrekken bij dit onderwerp. Wij merken als overheid dat het moeilijk is om gemeenten te bereiken die nog niet met MVI aan de slag kunnen, omdat ze weinig tijd, capaciteit of kennis hebben of omdat zij andere prioriteiten hebben. Wellicht dat Nevi daarin ook nog een rol kan spelen, om meer organisaties te bereiken en te ondersteunen bij het starten met MVI."